

instanței civile, așa cum sugerează varianta de răspuns de la litera A. Pentru acest motiv, varianta de răspuns de la litera A nu poate fi corectă.

În același timp, se observă că varianta de răspuns de la litera B este cea corectă, fiind aplicabile dispozițiile art. 27 alin. (3) CPP.

În ceea ce privește varianta de răspuns de la litera C, potrivit art. 27 alin. (5) CPP, în cazul în care acțiunea civilă a fost exercitată de procuror, dacă se constată din probe noi că prejudiciul nu a fost integral acoperit prin hotărârea definitivă a instanței penale, diferența poate fi cerută pe calea unei acțiuni la instanța civilă. Prin urmare, exercitarea acțiunii civile în procesul penal, din oficiu, de către procuror nu echivalează cu pierderea *de plano* a dreptului de exercitare de către persoana vătămată sau succesorii acesteia a unei acțiuni la instanța civilă, astfel încât această variantă de răspuns este greșită.

Răspuns: B

(promovare PCA, 2016)

12. Acțiunea civilă exercitată în cadrul procesului penal:

A. se soluționează de instanța penală care pronunță achitarea inculpatului pe motiv că fapta ce formează obiectul cauzei nu a fost săvârșită cu vinovăția prevăzută în textul incriminator;

B. este lăsată nesoluționată de către instanța care admite acordul de recunoaștere a vinovăției, dacă între părți s-a încheiat un acord de mediere cu privire la acțiunea civilă;

C. este soluționată de către instanța penală care pronunță încetarea procesului penal, constatând că a intervenit prescripția răspunderii penale.

EXPLICAȚII

Din interpretarea dispozițiilor art. 25 alin. (1) și (5) CPP prin raportare la art. 16 alin. (1) lit. b) CPP, rezultă că, în caz de achitare a inculpatului în temeiul art. 16 alin. (1) lit. b) teza a II-a CPP, instanța se pronunță prin aceeași hotărâre atât asupra acțiunii penale, cât și asupra acțiunii civile. Prin urmare, constatăm că varianta de răspuns de la litera A este corectă.

În același timp, în raport de cadrul legislativ aplicabil, potrivit baremului de la data concursului, varianta de răspuns de la litera C nu a fost considerată

corectă, întrucât, potrivit dispozițiilor art. 25 alin. (5) CPP, în caz de încetare a procesului penal în temeiul art. 16 alin. (1) lit. f) CPP, instanța lasă nesoluționată acțiunea civilă. În prezent însă, trebuie avut în vedere că un asemenea răspuns ar fi corect, având în vedere că, prin Decizia nr. 586/2016 (M. Of. nr. 1001 din 13 decembrie 2016), Curtea Constituțională a constatat că „dispozițiile art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală, cu referire la dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală, sunt neconstituționale în ceea ce privește lăsarea ca nesoluționată a acțiunii civile de către instanța penală, în cazul încetării procesului penal ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale”.

În ceea ce privește varianta de răspuns de la litera B, arătăm că, potrivit art. 25 alin. (5) CPP, în cazul prevăzut de art. 486 alin. (2) CPP, respectiv când instanța admite acordul de recunoaștere a vinovăției și între părți nu s-a încheiat tranzacție sau acord de mediere cu privire la acțiunea civilă, instanța lasă nesoluționată acțiunea civilă. *A contrario*, instanța nu va lăsa nesoluționată acțiunea civilă atunci când constată că între părți s-a încheiat un acord de mediere cu privire la acțiunea civilă. Prin urmare, această variantă de răspuns este greșită.

Răspuns: A

N.B. În prezent, Răspuns: A, C

(admitere INM și în magistratură, 2016)

13. Acțiunea civilă:

A. poate fi exercitată când infracțiunea nu a cauzat decât un prejudiciu moral;

B. nu poate fi exercitată pentru recuperarea unui prejudiciu viitor;

C. va fi soluționată numai dacă există manifestarea de voință în acest sens a celui vătămat prin infracțiune.

EXPLICAȚII

Pentru exercitarea acțiunii civile în cadrul procesului penal, este necesară îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții: (i) să existe o faptă ilicită de natură să producă prejudicii materiale sau morale; (ii) prejudiciul material

sau moral să fie cert. Acesta poate fi actual sau viitor, dacă este cert sub aspectul existenței și al întinderii; (iii) între infracțiunea comisă și prejudiciu să existe o legătură de cauzalitate (N. VOLONCIU Ș.A., p. 71-77). În acest sens, din analiza condițiilor menționate, dar și din interpretarea dispozițiilor art. 19 alin. (1) și (5) CPP, care nu limitează sau condiționează obiectul acțiunii civile la recuperarea unui anumit tip de prejudiciu, se poate constata că varianta de răspuns de la litera A este corectă.

În ceea ce privește varianta de răspuns de la litera B, am arătat deja că prejudiciul material sau moral poate fi actual ori viitor, cu mențiunea, în ceea ce privește ultima categorie, că acesta trebuie să fie cert sub aspectul existenței și al întinderii, motiv pentru care această variantă este greșită.

Referitor la varianta de răspuns de la litera C, constatăm că aceasta nu este corectă, în condițiile în care, în situația în care persoana vătămată este lipsită de capacitate de exercițiu sau are capacitate de exercițiu restrânsă, independent de manifestarea ei de voință, acțiunea civilă poate fi soluționată, dacă este exercitată în numele acesteia de către reprezentantul legal sau, după caz, de către procuror, în condițiile art. 20 alin. (1) și (2) CPP.

Răspuns: A

(promovare PT, 2016)

14. Acțiunea civilă în procesul penal:

A. exercitată de procuror, constituie un impediment pentru exercitarea ulterioară a acesteia în fața instanței civile, chiar și dacă au apărut elemente și probe noi;

B. se poate exercita împotriva inculpatului major la data săvârșirii faptei, dar care se afla în continuarea studiilor, având vârsta de 19 ani;

C. poate avea ca subiecți pasivi persoane care nu sunt părți sau subiecți procesuali principali.

EXPLICAȚII

Am arătat mai sus (nr. 11) că, potrivit art. 27 alin. (5) CPP, în cazul în care acțiunea civilă a fost exercitată de procuror, dacă se constată din probe noi că prejudiciul nu a fost integral acoperit prin hotărârea definitivă a instanței penale, diferența poate fi cerută pe calea unei acțiuni la instanța civilă. Prin

urmare, exercitarea acțiunii civile în procesul penal, din oficiu, de către procuror nu echivalează cu pierderea *de plano* de către persoana vătămată sau succesorii acesteia a dreptului de exercitare a unei acțiuni la instanța civilă, astfel că varianta de răspuns de la litera A nu este corectă.

În privința variantei de răspuns de la litera B, în mod evident, este greșită, continuarea studiilor de către un inculpat major nu poate constitui un impediment în exercitarea acțiunii civile în procesul penal.

În ceea ce privește calitatea de subiect pasiv al acțiunii civile exercitate în procesul penal, din interpretarea dispozițiilor art. 24 alin. (2) CPP, putem observa că nu doar părțile și subiecții procesuali principali pot deține această calitate. Astfel, potrivit dispozițiilor amintite, în caz de deces, reorganizare, desființare sau dizolvare a părții responsabile civilmente, acțiunea civilă rămâne în competența instanței penale dacă partea civilă indică moștenitorii sau, după caz, succesorii în drepturi ori lichidatorii părții responsabile civilmente, în termen de cel mult două luni de la data la care a luat cunoștință de împrejurarea respectivă. Prin urmare, varianta C este cea corectă.

Răspuns: C

(promovare T, 2017)

15. Persoana vătămată majoră:

- A. se poate constitui parte civilă în cursul judecății numai înainte de citirea actului de sesizare a instanței;
- B. poate solicita continuarea procesului penal în cazul decesului inculpatului;
- C. se poate constitui parte civilă în cursul urmăririi penale, putând ulterior să majoreze întinderea pretențiilor până la terminarea cercetării judecătorești.

EXPLICAȚII

Potrivit art. 20 alin. (1) CPP, constituirea ca parte civilă se poate face până la începerea cercetării judecătorești, moment care, față de reglementarea anterioară, este ulterior citirii actului de sesizare a instanței. În prezent, potrivit dispozițiilor art. 374 alin. (1) și (3) CPP, după citirea actului de sesizare și după lămurirea chestiunilor prelabile, persoanei vătămate i se aduce la cunoștință dreptul de a se constitui parte civilă până la începerea cercetării

judecătorești. Pentru aceste motive, constatăm că varianta de răspuns de la litera A nu este corectă.

În ceea ce privește varianta de răspuns de la litera B, ce privește posibilitatea solicitării continuării procesului penal în cazul decesului inculpatului, nici acesta nu este corectă. Bineînțeles că persoana vătămată nu are o asemenea posibilitate, decesul inculpatul ducând direct la încetarea procesului penal, potrivit art. 16 alin. (1) lit. f) CPP, și la lăsarea nesoluționată a acțiunii civile, potrivit art. 25 alin. (5) CPP, opțiunea continuării exercitării acțiunii civile față de succesori existând doar în situația decesului persoanei responsabile civilmente, potrivit art. 24 alin. (2) CPP.

În același timp, în raport de dispozițiile art. 20 alin. (2), (3) și (5) lit. b) CPP, persoana vătămată majoră se poate constitui parte civilă în cursul urmăririi penale, putând ca, până la terminarea cercetării judecătorești, să își majoreze întinderea pretențiilor. Prin urmare, constatăm că varianta de răspuns de la litera C este cea corectă.

Răspuns: C

(admitere INM și în magistratură, 2014)